

Faust-esitelmien loppu.

Sunnuntaina tk. 18 pñä puhui Pekka Ervast viimeisen kerran aineesta Goethen Faust. Kuulijoita oli runsas huone.

Lähdettyään Goethen lausunnosta Eckermannille, että hän Faustista kyllä on katsonut näytelmän draamallista puolta, mutta, että vihitty aina ymmärtää draaman sisäisen merkityksen, jolla Goethe on voinut tarkoittaa, että on olemassa vertauskuvallinen avain näytelmän ymmärtämiseen, mutta myös että sitä vain on luettava todellisella ymmärryksellä, huomautti esitelmöitsijä, miten selittäessämme, että Faustin ensimmäinen osa tapahtuu fyysillisellä tasolla ja toinen näkymättömässä maailmassa, varsinkin viimeisessä näytöksestä on kohtia, joita on vaikea ymmärtää, jollei saa kokonaiskuvaa näytelmästä.

Senjälkeen ryhtyi hra Ervast luomaan tällaista yleiskatsausta draamasta, esittäen sitä kokonaisuudessaan kuvauksena totuudenetsijän sisäisestä kehityksestä. Ensimmäinen kausi esittää totuudenetsijän puhdistuksen tietä, jolloin hän etsii tietoa elämästä ja, jolloin kiusaus tulee aistillisen nautinnon muodossa. Faust ei kuitenkaan anna kiusauksen estää häntä totuuden etsinnästä ja pelastus tulee Margaretan, rakkauden kautta. Omantunnontuskat siitä, että hän oli syössyt Margaretan kurjuuteen, saa hänet unohtamaan itsensä ja samalla hän myös vapautuu aistillisen nautinnon kiusauksesta.

Toisessa osassa tulee uusia kiusauksia Faustin tielle; kunnian, vallan ja rikkauden himot. Kunnianhimoista pelastaa hänet jälleen ihanne, Helena, ja hän unohtaa kaiken muun, etsiäkseen ja myös löytääkseen tämän ihanteensa korkeamman minänsä Helenan, jonka kanssa hän synnyttää pojan, runouden. Kuten Goethe itse on selittänyt tämän merkitsevän. Ja suuret

runoilijathan aina ovat laulaneet kaiken maallisen kunnian turhuudesta ja mitättömyydestä. Kahdessa viimeisessä näytöksessä Faust joutuu alttiiksi vallan ja sen ohessa rikkauden kiusaukselle. Mutta suru pääsee avaimenreiästä rikkaankin miehen asuntoon. Faust tulee sokeaksi ja pian sen jälkeen hän kuolee. Hänet pelastaa nyt ihanne, kolmannessa muodossaan Maria.

Mieltäkiinnittävää on kuulla, miten esitelmäitsijä selitti ihmeellisen seikan, että Faust jälkimmäisen osan esim. toisessa ja viimeisessä näytöksessä on siirretty historiallisesti paljon aikaisempaan aikaan. Henkinen kehitys näkymättömässä maailmassa tapahtuu nim. siten, että ihminen siirtyy omaan menneisyyteensä, eläytyy aikaisempiin inkansatsioneihinsa, ottaen niistä oppia, puhdistaa ja selventää itselleen niiden merkitystä.

Hra Ervastin pitkä ja mieltäkiinnittävä esitelmäsarja Goethen Faustista on siten päättynyt.

E. K--n.